

Posudek na rigorózní práci Mgr. Miroslavy Bartkové

Společné jmění manželů (123 stran, připojen je seznam literatury a francouzské resumé)

Autorka zvolila za předmět rigorózního zpracování právní problematiku majetkových vztahů manželů, které jsou v platném občanském zákoníku upravené formou společného jmění manželů. Téma je nepochybně vhodné pro účely rigorózního řízení, navíc jde o téma praktické, které zásadně dopadá na právní režim osob žijících v manželství. Strohá právní úprava, která již dávno neodpovídá složitosti a rozmanitosti sociálního života, však vyvolává řadu výkladových otázek resp. nejasností a v důsledku tak vede k posílení významu rozhodovací soudní praxe, v konečné fázi pak zejména rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu. Zvyšující se počet výkonů rozhodnutí, resp. exekucí na společný majetek manželů pro závazek převzatý jen jedním z nich otevírá další, méně již probádanou avšak sociálně citlivou oblast.

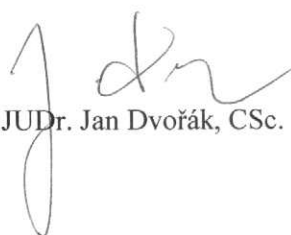
Autorka se odvážně pustila do podrobného rozboru téměř všech otázek, které se zkoumanou problematikou manželských majetkových vztahů souvisejí. Prokázala přitom nejen důkladnou znalost teoretických koncepcí, nýbrž i nezbytnou a velmi dobrou znalost soudní judikatury. Nevyhýbá se ani hlubšímu rozboru otázek, které jsou často v právní praxi nikoli jednotně řešeny, a které souvisejí např. i s předmětem společného jmění manželů. V té souvislosti by mě zajímal názor autorky na posilování autonomie vůle manželů, kteří-podle názoru Nejvyššího soudu- mohou učinit předmětem společného jmění i majetkové kusy pořízené z výlučných prostředků jednoho z nich či dokonce z prostředků třetích osob (rodičů), směřuje-li k tomu jejich vůle (nejedná se však o smluvní modifikaci společného jmění manželů formou notářského zápisu). Považuje autorka tento soudní výklad-který posiluje autonomii vůle manželů- za ještě konformní s dikcí zákona ?

Další v praxi nejednotně posuzovanou otázkou představuje režim závazků převzatých za trvání manželství. Platná právní úprava režimu odpovědnosti manželů za závazky se nesetkala s velkým porozuměním Nejvyššího soudu, jehož některá rozhodnutí jsou v této otázce podrobována značné kritice odborné veřejnosti. Nově přijatý občanský zákoník režim

odpovědnosti za závazky manželů konstruuje odlišně od dnešní právní úpravy (srov. Manželské majetkové právo – ochrana třetích osob v novém kodexu). Mohla by autorka při obhajobě práce přednést své stanovisko k otázce, zda nová právní úprava přinese více právní jistoty do vztahu mezi manžely a třetími osobami (věřiteli) ohledně možnosti uspokojení se z majetku manželů?

Protože oponovaná rigorózní práce splňuje požadavky kladené na tento druh prací, doporučuji její obhajobu.

V Praze dne 5.2.2012

prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.